श्रान्त्वा, विश्रान्तिः। [1]विश्रामः। [2]श्रमणा।

(1774) "श्रा पाके" (II-अदादिः-1053. सक. अनिट्. पर.)

'.....श्राति श्रायति लुक्शपोः॥' (श्लो. 9) इति **देवः**।
[3]श्रृतम् क्षीरं हविर्वा, श्राणा यवागूः, श्रपिता यवागूः। इतराणि समस्तान्यपि रूपाणि आदादिक**भाति**वत् (1153) बोध्यानि।

(1775) "श्रा पाके" (I-भ्वादिः-810. सक. अनि. पर.) **घटादिः**।

'.....श्राति **श्रायति** लुक्शपोः॥' (श्लो. 9) इति **देवः**।
'श्रै पाके' (919) इति भौवादिकस्य कृतात्वस्य, 'श्रा पाके' (1053) इत्यादादिकस्य च मित्त्वार्थं घटादिषु अनुवादोऽयम्; न तु स्वतन्त्रो धातुः। अत्र सर्वत्र 'पाकः=विक्लित्तिः' इति **कैयटादयः**। 'स्वेदः' इति **बोपदेवः**। **'क्लेशने'** इति **जैनेन्द्रे**। रूपाणि सर्वाणि घाटादिक**घटति**वत् (454) बोध्यानि।

(1776) "श्रिञ् सेवायाम्" (I-भ्वादिः-897. सक. सेट्. उभ.)

'श्रीणाति पाके श्रीणीते **सेवायां श्रयते श्रयेत्**।' (श्लो. 16) इति **देवः**।
श्रायकः-यिका, श्रायकः-यिका, [4]शिश्रयिषकः-शिश्रीषकः-षिका, **शेश्रीयकः-यिका**;

---

1. घञि रूपमेवम्। 'नोदात्तोपदेशस्य—' (7-3-34) इति वृद्धिनिषेधो नात्र, बाहुलकात्। '**वौ श्रमेः**' इति वचनं वृद्ध्यर्थं **केचित्** कल्पयन्ति। **भाष्यवार्तिक-वृत्तिकारादयस्तु** '**विश्राम** इति न पाणिनीयम्।' इत्याहुः।
"**विश्रामस्य**पशब्दत्वं **वृत्त्युक्तं** नाद्रियामहे।
मुरारिभवभूत्यादीन् अप्रमाणीकरोति कः?॥
'**विश्राम**शाखिनं वाचां' '**विश्रामो** हृदयस्य च।'
'**विश्राम**हेतोः' इत्यादि महान्तस्ते प्रयुञ्जते॥"
इति **प्रक्रियासर्वस्वम्** अत्रावधेयम्।
2. णिजन्तात् नन्द्यादित्वात् कर्तरि ल्युः। '**कुमारः श्रमणादिभिः**' (2-1-70) इति निर्देशोऽत्र लिङ्गम्।
3. ण्यन्तस्य अण्यन्तस्य च क्तप्रत्यये, '**श्रृतं** पाके' (6-1-27) इति निपातनादेवं रूपम्। धातोः श्रृभावः। अन्यत्र **श्राणा** यवागूः **श्रपिता** वा। 'संयोगादेः—' (8-2-43) इति शुद्धे निष्ठानत्वम्। णत्वं च। ण्यन्ते **तु** आदन्त-लक्षणे पुकि, घटादित्वेन मित्त्वात् ह्रस्वे **श्रपिता** इति।
4. 'सनीवन्तर्धभ्रस्जदम्भुश्रि—' (7-2-49) इत्यादिना सनि इड्विकल्पः सर्वत्र। इट्पक्षे **शिश्रयिषकः** इति रूपम्। इडभावपक्षे सनः कित्वे 'अज्झनगमां सनि' (6-4-16) इति दीर्घे **शिश्रीषकः** इत्यादीनि रूपाणि।